

mozřejmě, že nelze — a ani by to nebylo vhodné a účelné — vybavit všechny zbraně a prostředky vozidly plovoucích typů. A právě zde bude nutné hledat možnosti samopřevazy alespoň části těchto prostředků buď plaváním nebo broděním, nejméně do doby, než se zřídí rychlostavné mosty. Otázka brodění bude zvláště důležitá pro tanky, aby totiž pěchota, přepravující se z chodu na plovoucích transportérech, nezůstala při pronikání na předmostí bez palebné podpory tanků. Je totiž nutno počítat s tím, že ani obojživelných prámů pro přepravu tanků, ani jiných rychlých přepravních prostředků, nebude nikdy na široké frontě dostatek a přeprava těmito sebelepšími prostředky vždy bude předsta-

vovat určité zdržení prvosledových jednotek. Proto asi bude třeba provádět brodění i přes poměrně široké a hluboké řeky.

Ovšem nevyhnutelným důsledkem přepravy pěchoty a speciálních druhů vojsk na obojživelných transportérech i různých bojových prostředků samopřevazem plaváním nebo broděním bude zvýšený důraz na včasné průzkum břehu i dna vodní překážky k účelům určení vhodných přepravních míst nebo možností.

Možno i doplnit, že při úvahách o přepravách, zrychlení přístupu k řece, rychlé stavbě mostu apod. je nutné i uvažovat možnosti dopravy přepravních prostředků vzduchem. O této možnosti se autor vůbec nezmiňuje.

Závěrem chci říci, že nelze přeceňovat jeden druh přepravních prostředků na úkor druhého. Samozřejmě je nutno nevhodné prostředky vyřadit a možné zařadit do vojsk v poměru se stupněm důležitosti a použitelnosti. Žádný dosud známý prostředek není a v dohledné době asi ani nebude univerzální, vhodný pro všechny případy přeprav přes vodní nebo i suché překážky. Proto jen sladěným a dovedným použitím různých způsobů přepravy s cílem největší možné rychlosti a snížením ztrátových časů na minimum, je možno dosáhnout úspěchu.

Ještě k některým ženijním opatřením, zabezpečujícím vysoké tempo a nepřetržitost útočné operace

Podplukovník Zdeněk Šulc

Ve svém diskusním příspěvku chci navázat na článek plukovníka CSc Václava Fládra ve VM 5/60 o některých změnách ženijních opatření při vysokých tempách současně útočné operace a nadhodit některé obecnější cesty možného řešení.

* * *

Je samozřejmě, že v útočné operaci musí být ženijní průzkum převážně zaměřen na provádění průzkumu v týlu nepříteli nebo alespoň na čelech útočících vojsk již od nejnižších organických stupňů ženijních průzkumných jednotek, neboť v podstatě pouze průzkum pozorováním z vlastního prostoru nepředpokládá přímý styk s nepřátelským územím.

Ženijní průzkumníci, mají-li pracovat rychle a spolehlivě, se neobejdou bez lehkých, malých, výkonných a víceúčelových prostředků, jako jsou rádiové stanice, infračerňové, televizní kamery, destruktční soupravy a jiný materiál podle účelu a cíle průzkumu.

Domnívám se, že i mimo průzkumné jednotky je třeba cvičit část ženistů i vševojskových útvarů a svazků (1/3—1/4) jako vzdušný vrtulníkový, hlavně však padákový výsadek pro ženijní zabezpečení akce vzdušného výsadku, např. v rámci vševojskového svazku.

*

Podle kalkulací potřeby nebude na stupni armáda — svazek nikdy dostatek ženistů ani k plnění všech hlavních ženijních opatření. Naskytá se otázka, jak tento rozpor řešit. Možnosti a dílčí opatření ke zrychlení a splnění prací jsou asi tyto:

— důsledně prověřit možnosti plného zajištění všech stupňů vlastními ženijními

jednotkami i útvary a snížit tak nutnost posilování na nejmenší míru,

— hlubokým ženijním výcvikem všech druhů vojsk spolu s jejich vybavením potřebnou ženijní technikou, přídavnými zařízeními atd. značně rozšířit soběstačnost těchto vojsk v ženijních otázkách,

— v důsledku stoupající mechanizace omezovat speciální ženijní jednotky a útvary tak, aby univerzální ženijní jednotky mohly plnit široké úkoly ženijního zabezpečení,

— mimo zařazení univerzálních strojů zvýšit i používání trhavin, hlavně k zabezpečení rychlého ukrytí vojsk, techniky a materiálu.

Myslím, že hlavní a okamžitý důraz z těchto opatření je nutno položit na zvýšení ženijní přípravy nad známé ženijní práce všech druhů vojsk, které již ani v mnohých státech neodpovídají pojetí boje.

Jako příklad je možno se zmínit o ukrytí živé síly a materiálu. Použitím samozáhlubovacích a přídavných zařízení, trhavin a speciálních ženijních strojů musí být jednotky schopny plnit tento úkol bez posilování ženistů, třeba jen k řízení těchto prací. Vyžaduje to samozřejmě i odpovídající výcvik (i velitelského sboru), neboť to, co dříve bylo speciálním ženijním úkolem, musí se dnes stát narůstáním nových úkolů běžnou znalostí všech druhů vojsk.

Obdobně i při provádění násilného přechodu vodního toku je možno jen zvýšením účasti vojsk zrychlit tempo přepravy živé síly a techniky a udržet vysoké tempo 80—100 km i více za den.

Rozhodující část pěchoty, doprovodných zbraní i tanků při schopnosti plavání nebo brodění i ve velkých hloubkách se přepraví rychle a bez nároků na převoz po ženijních přepravních prostředcích. I tak zůstává ještě starost o průzkum vodního toku, přeprava neobojíživelné techniky, bojových prostředků i tylových zařízení včetně organizace, řízení a usměrnění celé přepravy.

Ovšem nové způsoby přepravy vyvolávají opět nové úkoly ženijního zabezpečení, např. při hlubokém brodění tanků. Mimo normální průzkum břehů, vjezdů a výjezdů, je třeba organizovat hlavně průzkum dna řeky, zjistit přítomnost zářasů všech druhů, tyto odstranit, zjistit hloubku vody a provést

vytýčení přepraviště. To samozřejmě vyžaduje časový předstih a dokonalé materiální vybavení.

Další možnosti náhrady všestranně vyvíjených ženistů možno hledat i při uvolňování cest, maskování, provádění průchodů v minových polích pomocí zařízení na tancích, zásobování vodou, zabezpečení vedení apod.

Potom by hlavní úkoly ženijních jednotek v útočné operaci vševojskové armády mohly být asi tyto:

- ženijní průzkum se zaměřením do nepřátelského území,
- zabezpečení vysokého tempa postupu vojsk,
- manévr zářasů,
- spoluúčast na ochraně před účinky ZHN a likvidaci následků jejich použití,
- zabezpečení všech druhů vojsk potřebným ženijním materiálem a technikou.

*

I v západních imperialistických armádách, USA a NSR jsou k zajištění vysokého tempa operací kladeny na ženijní vojsko značné požadavky. To se projevuje v poměrně vysokých počtech ženijního vojska i v důrazu na vývoj nových ženijních prostředků.

Z přepravních prostředků se věnuje zvýšená pozornost novým způsobům stavby mostů, zkrácení doby stavby a maximálnímu zjednodušení konstrukce. Za zvlášť vhodné pro překonávání vodních překážek z chodu na široké frontě se považují obojživelné prostředky malých i velkých typů a únosností. Přednost se dává kolovým vozidlům pro menší poruchovost a poměrně stejnou průchodivost i rychlost při použití náhonu na více os a podhuštěných pneumatik. Při přepravách přes vodní toky se široce uvažuje i s použitím vrtulníků nejen pro vlastní přepravu vojsk a materiálu, ale i pro sestavení mostu a přísun dalšího materiálu.

Jako základ ženijních strojů se uvažují kolové traktory pro výsadekové operace podstatně vylehčené a přepravitelné vzduchem.

Velký význam se přikládá i minovacím, odminovacím, elektrickým a maskovacím prostředkům.

Svým příspěvkem jsem sledoval pouze zachycení dílčích připomínek k možnostem rychlého plnění některých ženijních opatření, neboť se zřetelem na neustálý růst ženijních úkolů i nároků na jejich provedení se význam ženijního vojska i široké ženijní přípravy v podmínkách použití raketové techniky a zbraní hromadného ničení stále zvyšuje, zvláště při tendencích, směřujících k vysoké mechanizaci a automatizaci činnosti vojsk.